МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ

СТРАТЕГІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ

08 червня 2023 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2023

ЗМІСТ

ЗМІНИ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ ДОРОСЛИХ....9

Ю.М. Колесник, М.О. Авраменко, Ю.Ю. Рябоконь

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ЗАПОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ....11

С.А. Моргунцова, О.П Школова, В.С. Дмитрієв, Ю.А. Ганошенко

ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ MS TEAMS ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ....14

В.А. Візір, О.В. Деміденко, І.Б. Приходько, А.С. Садомов, В.В. Буряк

ЗНАЧЕННЯ НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ: ПРОСУВАННЯ ЗНАНЬ, СТИМУЛЮВАННЯ ПРОГРЕСУ, ПРОСУВАННЯ НАУКОВОЇ КАР'ЄРИ....16

Н.В. Підкович

ІНТЕРАКТИВНІ ДОДАТКИ, ІНТЕГРОВАНІ ДО MS TEAMS, ЯК ЗАСІБ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ....17

Ж.М. Рагріна

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ НА КАФЕДРАХ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ....18

І.Ф. Бєленічев, С.А. Моргунцова, Н.В. Бухтіярова, І.Б. Самура, О.М. Кучковський, Г.І. Бесараб, В.П. Риженко, О.Г. Алієва, О.О. Попазова

УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА, ГІНЕКОЛОГІЇ ТА РЕПРОДУКТИВНОЇ МЕДИЦИНИ ННІПО В РАМКАХ ОНЛАЙН-ОСВІТИ....20

Н.В. Авраменко, Д.Є. Барковський, О.А. Нікіфоров, О.В. Кабаченко, О.О. Ломейко, І.В. Семененко

НОВІ ВИМОГИ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЗА ФАРМАЦЕВТИЧНИМ НАПРЯМКОМ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ....22

І.М. Білай

ПЕРВИННА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ЗА ФАХОМ «ПЕДІАТРІЯ» В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ТА ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ....25

Л.М. Боярська

НОВІТНІЙ ФОРМАТ ПІДГОТОВКИ ФАРМАЦЕВТА-СПЕЦІАЛІСТА В ІНТЕРНАТУРІ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ФАРМАЦІЯ»....26

І.В. Бушуєва, Т.В. Хортецька, О.К. Єренко

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СПІЛКУВАННЯ НЕРІДНОЮ МОВОЮ ІНОЗЕМЦІВ НА ДОВУЗІВСЬКОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ....28

Л.І. Васецька

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ЗА ВИБОРОМ «ОСНОВИ ХІМІЧНОЇ МЕТРОЛОГІЇ» НА КАФЕДРІ АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ....30

С.О. Васюк, А.С. Коржова, Н.О. Нагорна, К.П. Мєдвєдєва, Ю. М. Жук, А.О. Донченко

РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ РОБОТИ НА КАФЕДРІ АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ MICROSOFT TEAMS....31

С.О. Васюк, Н.О. Нагорна, А.С. Коржова, Д.І. Дочинець, К.П. Мєдвєдєва, Ю.М. Жук, А.О. Донченко, О.Р. Малецька,

ОПТИМІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ КУРСАНТІВ ЦИКЛІВ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ НА КАФЕДРІ ЛАБОРАТОРНОЇ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО ЧАСУ....32

Л.Л. Воронцова, А.О. Остапенко, В.А. Коваленко, О.С. Козачук, С.О. Кенійз

Для проведення інтерактивних опитувань можливо також використання інтегрованого в Teams додатку Poll Everywhere, який дозволяє створювати питання, на які учасники можуть відповідати за допомогою своїх пристроїв, проводити швидкі опитування та отримувати зворотній зв'язок.

Іншим сервісом є «Mentimeter», який можна застосовувати під час вивчення будь-якої дисципліни, заклавши в нього потрібний матеріал. «Mentimeter» - сучасний, доступний та нескладний у використанні додаток, який, окрім візуалізації матеріалу, здатний забезпечити швидкий зворотній зв'язок зі студентами, оскільки завдяки потенціалу сервісу можна швидко залучити всю аудиторію до процесу обговорення та організувати вдалу взаємодію між учасниками. Означений інструмент можна застосовувати в різних варіаціях: як додатковий засіб для ілюстрації навчального матеріалу (створення презентацій), контролю засвоєного (проведення опитування та вікторин). За допомогою сервісу «Mentimeter» для демонстрації навчального матеріалу замість звичайної презентації можна створювати інтерактивні, де чергуються ілюстративні слайди зі слайдами взаємодії (опитування, голосування, вікторини, анкетування).

Онлайн-опитування або вікторина можуть містити різноманітні варіації завдань (множинний вибір, позначка, цифрове введення даних, оцінка за шкалою тощо). Важливим є те, що опитування можна робити як в синхронному режимі (безпосередньо під час заняття), так і в асинхронному (попередньо запланувавши дату та час), що в у мовах дистанційного навчання студентів є значною перевагою сервісу. Опитування, створені в «Mentimeter» урізноманітнять навчальне заняття, спонукатимуть студентів до більш активної діяльності та допоможуть викладачу швидко отримати результати.

Налаштування сервісу дозволяють генерувати QR-коди для миттєвого доступу до презентації чи опитування, визначати форму відповіді на питання (студент може бачити лише одне питання або всі разом), встановлювати часові обмеження на виконання завдань, обирати дизайн демонстрації результатів, проводити повторні опитування.

І ще одним яскравим додатком, який вже інтегровано в Teams є Kahoot.

Kahoot – це досить популярний сервіс для створення інтерактивних вікторин, опитувань та освітніх ігор. Наразі можна знайти цей додаток і в арсеналі Teams. За допомогою сервісу можна створювати власні вікторини та опитування, до яких можна додавати запитання, відповіді та медіафайли – зображення й відео. Вікторини наводяться в ігровому форматі, що робить процес навчання та перевірки знань більш цікавим та привабливим. Окремою родзинкою є відчуття змагання, коли учасники можуть набирати бали за правильні відповіді та спостерігати за своїм місцем в турнірній таблиці.

Після завершення вікторини Kahoot надає детальні результати та статистику, що дозволяє оцінити знання учасників.

Висновки. В цілому залучення нових додатків в навчальний процес підвищує мотивацію та зацікавленість студентів, сприяє кращому засвоєнню матеріалу, та робить процес викладання й навчання більш ефективним та дієвим.

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ НА КАФЕДРАХ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

І.Ф. Бєленічев, С.А. Моргунцова, Н.В. Бухтіярова, І.Б. Самура, О.М. Кучковський, Г.І. Бесараб, В.П. Риженко, О.Г. Алієва, О.О. Попазова

З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні фармакології, патологічної фізіології, нормальної фізіології, патологічної анатомії, біохімії, гістології та анатомії (дисциплін, що входять в КРОК-1) є вкрай необхідним широке використання як дидактичних, так і організаційно-управлінських засобів, широке використання якими подається як активне навчання. Перехід на активне навчання є важливим пусковим механізмом в підвищенні якісної успішності

студентів медичних факультетів в подоланні не тільки бар'єрів КРОК-1, але і більш глибокому розумінню дисципліни. Таке навчання будується на основі використання активних методів і технологій в процесі проведення занять. Технологія інтерактивного навчання на лекції являє собою особливу організацію навчального процесу, при якій неможливо неучасть студента в засвоєнні нового матеріалу на лекції. Переваги проведення інтерактивної лекції, перш за все це цілеспрямована активізація мислення, коли студент змушений бути активним незалежно від його бажання, більш тривала активність протягом усієї лекції, творче вироблення рішень, підвищена ступінь мотивації студента, навчання будується за допомогою прямих і зворотних зв'язків. Для оцінки ступеня засвоєння розглянутого на лекції матеріалу нами розроблені наступні підходи: в кінці кожного блоку інформації, до уваги студентів на презентації представляється ситуаційна задача за темою з варіантами відповідей. Під час відповідей на дошці висвічуються, у вигляді діаграм відсотки зазначеного кожного варіанта відповідей. Потім змінюється колір діаграми правильної відповіді. Це дає можливість не тільки студенту краще засвоїти матеріал і запам'ятати правильну відповідь, але і викладачеві об'єктивно оцінити ККД лекційного матеріалу. Нами в кожній лекції планується використовувати якірні тестові завдання з КРОК-1 та завдання з іспиту з основ медицини в обсязі 5-7, рівномірно їх розподіляючи за суброзділами лекції. Наприкінці лекції студентам можна запропонувати відповісти на питання з відображенням на моніторі відсотків відповідей на такі питання: «легко засвоюється матеріал», «погано засвоюється матеріал», «інформативність презентації», «неінформативність презентації», «добра подача матеріалу», « погана подача матеріалу». Отриманий зворотний зв'язок «студент – викладач» досить об'єктивний в силу свіжості вражень і анонімності, але іноді присутні елементи суб'єктивної оцінки в силу емоційної складової (втома, дратівливість, втомлююча манера викладення матеріалу).

Подібна активізація навчального процесу, на наш погляд, дає наступні переваги:

1) Для студентів - інтерактивно тестуючись і, дивлячись, не тільки правильну відповідь, але і кількість кожної неправильної, вони краще і на більш тривалий період запам'ятовують лекційний матеріал, а також на прикладі кількості неправильних відповідей розуміють що вони засвоїли, а що ні. Те, як викладач оцінює їх роботу, дозволяє зрозуміти, що вони зрозуміли, а що ні за новою темою;

- Для викладачів - зворотний зв'язок зі студентами дозволяє поліпшити лекцію, зробити її більш зрозумілою. Крім того, досвідченому викладачеві легше виявити слабкі місця при підготовці до КРОК-1 та ЄДКІ, а також оцінити підготовку на попередніх кафедрах і виявити тонкі ланки порушення наступності. А також зрозуміти який аспект нового матеріалу вимагає посиленої уваги.

- Для освітнього процесу - виникнення взаємодії - коли викладач не тільки аналізує діяльність студентів, а й змінює свою діяльність відповідно до зроблених висновків, а потім і студенти починають вести себе по-іншому, не бажаючи бути пасивними слухачами, що, у цілому, прискорює і покращує освітній процес . У процесі інтерактивної лекції студенти прийдуть до думки, що з лектором можна спілкуватися і задавати питання, а також отримати питання і від нього, а також що лекційний матеріал буде викладатися з урахуванням і їх вимог і малозрозумілі аспекти матеріалу будуть більш детально пояснюватися лектором.

Крім цього, на майбутнє, з урахуванням можливості техніки, ми плануємо і розширення самостійної, творчої участі студента в лекції, наприклад по фармакології. А саме, введення проблемної лекції, коли новий матеріал засвоюється при створенні інтелектуальної складності. Наприклад, в презентації лекції відсутня якась ланка механізму ЛЗ, але з урахуванням базових знань з фізіології і біохімії студенти з місця заповнюють цю прогалину. Також доцільно проводити лекції з розбором проблемної ситуації (визначити вибір препарату, механізм дії або побічний ефект). Студенти аналізують і обговорюють її всією аудиторією, а потім пишуть на планшетах своє рішення з відображенням на моніторі. Лекція візуалізація, коли студенти (вибірково або за бажанням) після виступу лектора малюють на планшеті з відображенням на моніторі своє розуміння механізмів дії ЛЗ та показання до застосування, побічні реакції і т.п. у вигляді схем і малюнків. Вважаємо за необхідне обов'язкове відвідування лекцій з кінцевим контролем конспектування матеріалу. Відпрацювання

лекцій вважаємо недоцільним. Але, згідно з практикою США та інших країн, пропуск більше 15% лекцій тягне за собою не допуск студентів до іспиту і відрахування.

Виходячи з вищевикладеного, вважаємо за доцільне:

1. Скасувати відпрацювання лекцій, але враховувати кількість пропусків лекцій в рейтинговій оцінці студента.

2. Змінити формат лекцій: проведення інтерактивних лекцій, лекцій-бесід, для чого доцільно зменшити кількість студентів на потоці.

3. Повністю переробити лекційний матеріал від стислого переказу навчального матеріалу до розгляду окремих проблемних питань (тем), що містять останні досягнення науки.

4. Матеріали до лекцій заздалегідь викладати на сторінках кафедр для ознайомлення, студенти повинні приходити на лекцію підготовленими і активно брати участь в обговоренні питань.

5. Обов'язково включати в лекції розгляд завдань з Крок 1 та іспиту з основ медицини.

6. Вважаємо за необхідне обов'язкове відвідування лекцій з кінцевим контролем конспектування матеріалу. Відпрацювання лекцій вважаємо недоцільним. Але, згідно з практикою США та інших країн, пропуск більше 15% лекцій тягне за собою не допуск студентів до іспиту і відрахування.

УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА, ГІНЕКОЛОГІЇ ТА РЕПРОДУКТИВНОЇ МЕДИЦИНИ ННІПО В РАМКАХ ОНЛАЙН-ОСВІТИ

Н.В. Авраменко, Д.Є. Барковський, О.А. Нікіфоров, О.В. Кабаченко, О.О. Ломейко, І.В. Семененко

В умовах глобальної надзвичайної ситуації потреба в підготовці майбутніх медичних фахівців стала цілеспрямованою. Пандемія COVID-19, військові дії в Україні вимагають застосування в медицині нових принципів і трансформації медичної освіти. Питання дистанційного навчання студентів медичних закладів вищої освіти на даний час є надзвичайно актуальним в країні. Враховується, звичайно, досвід організації освітнього процесу під час пандемії, зумовленої COVID-19, яка стала довгоочікуваним каталізатором нової «ери діджиталізації» в медичній освіті. Викладачі стикнулися з завданням організації та налагодження якісного освітнього процесу, адже навчання студентів на всіх етапах здобуття медичної освіти на клінічних кафедрах Запорізького державного медичного університету, вимагає реалізації практико-орієнтованої підготовки з метою формування у здобувачів освіти професійних компетенцій, що можливо тільки при обґрунтованому поєднанні сучасних інформаційних технологій, які забезпечують дистанційне навчання.

Еволюційним етапом традиційної системи навчання є дистанційні технології навчання, які змогли зайняти одне із провідних місць у сучасному освітньому процесі. Онлайн-освіта забезпечує підвищену гнучкість, вона може мати вирішальне значення з точки зору врахування різноманітності та інклюзивності студентів. Незважаючи на очевидний високий попит на онлайн-навчання серед студентів-медиків, є елементи медичних освітніх компонент, які здаються непридатними для такого навчання. Наприклад, студенти-медики потребують живого контакту з пацієнтом через особисту взаємодію для розвитку клінічних навичок. Учасники освітнього процесу визнають це важливим моментом і оцінюють диджіталізацію в медичній освіті дуже диференційовано. Доцільними для онлайн-навчання є лекції, а не практичні заняття та відпрацювання практичних навичок. Однак щодо таких елементів, як тренування практичних навичок, існує багато варіантів використання інноваційних концепцій навчання як «пробного тесту», «віртуального пацієнта» перед тим, як зіткнутися з реальними пацієнтами.

На кафедрі акушерства, гінекології та репродуктивної медицини ННІПО ЗДМФУ дистанційне навчання, за умови відсутності живого контакту викладача зі студентами, потребує активізації пізнавальної діяльності. Викладачі кафедри створили кейси клінічних та ситуаційних завдань з необхідним моделюванням клінічних ситуацій, які максимально наближені до реальних випадків в практичному акушерстві та гінекології.